EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli 29. 6. 2012
COM(2012) 359 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o transpozícii smernice 2009/43/ES o zjednodušení podmienok pre transfery výrobkov obranného priemyslu v rámci EÚ

(Text s významom pre EHP)

OBSAH

1. Úvod ... 4

2. Transpozícia členskými štátmi ... 5

3. Rozsah pôsobnosti smernice: výrobky obranného priemyslu ... 5

4. Zásada predchádzajúceho povolenia ... 6

4.1. Transfery výrobkov obranného priemyslu medzi členskými štátmi musia byť vopred povolené... ... 6

4.2. ... ale výnimky sú možné ... 6

4.2.1. Transfery vládnym orgánom a ozbrojeným silám alebo od nich medzinárodnými organizáciami alebo na účely spoločných zbrojných programov ... 6

4.2.2. Transfery súvisiace s humanitárnou pomocou a núdzovými situáciami ... 6

4.2.3. Transfery na účely opravy, údržby, výstavy alebo predvedenia ... 6

4.2.4. Dodatočné výnimky ... 7

4.3. Licencie na presun a vstup výrobkov obranného priemyslu, ktoré vstupujú na územie členského štátu alebo cezeň prechádzajú ... 7

4.4. Súčasti ... 7

5. Všeobecné, globálne a individuálne transferové licencie ... 8

5.1. Tri typy transferových licencií ... 8

5.2. Všeobecné transferové licencie ... 8

5.2.1. Dodávatelia, ktorí budú mať prospech zo všeobecných transferových licencií ... 8

5.2.2. Kategórie prijímateľov prijímajúcich výrobky obranného priemyslu na základe všeobecnej transferovej licencie ... 9

5.2.3. Typy výrobkov obranného priemyslu, ktorých transfer sa môže uskutočniť na základe všeobecnej transferovej licencie ... 9

5.2.4. Registrácia pred prvým použitím všeobecnej transferovej licencie ... 9

5.3. Globálne transferové licencie ... 10

5.4. Individuálne transferové licencie ... 10

5.5. Informácie, ktoré majú poskytnúť dodávatelia ... 10

5.6. Orgány udeľujúce licencie ... 11

6. Certifikácia prijímajúcich podnikov ... 11

6.1. Cieľ certifikácie ... 11

6.2. Certifikačné kritériá ... 11

6.3. Transpozícia kľúčových prvkov certifikácie 11
6.4. Zverejnenie informácií o certifikovaných prijímateľoch 12
6.5. Certifikačné orgány 12
6.6. Ochranné opatrenia 12
7. Vývoz po transferi 12
8. Sankcie 13
9. Výzvy v oblasti transpozície 13
10. Záver 14

Príloha 15

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o transpozícii smernice 2009/43/ES o zjednodušení podmienok pre transfery výrobkov obranného priemyslu v rámci EÚ

(Text s významom pre EHP)

1. ÚVOD

Cieľom smernice je zjednodušiť pravidlá a postupy uplatniteľné na transfer výrobkov obranného priemyslu vnútri EÚ[1], aby sa zabezpečilo riadne fungovanie vnútorného trhu.

V právnych predpisoch členských štátov týkajúcich sa transferu výrobkov obranného priemyslu v rámci EÚ sa doteraz vyskytovali rozdiely. Mohlo by to prekážať pri pohybe výrobkov a narušovať hospodársku súťaž v rámci vnútorného trhu, čím by sa brzdili inovácie, priemyselná spolupráca a konkurencieschopnosť týkajúce sa obranného priemyslu v Európskej únii.

Očakáva sa, že vykonávaním smernice sa odbúrajú prekážky obchodu, ktorým čelia výrobky obranného priemyslu, podnietia spoločné projekty výroby, zlepší konkurencieschopnosť spoločností z EÚ pôsobiacich v obrannom priemysle a prispeje ku konsolidácii vnútorného trhu. Integrátori systémov v oblasti obrany by tak mali možnosť otvoriť svoje dodávateľské reťazce za predvídateľnejších podmienok, zväčšiť úspory z rozsahu a optimalizovať výrobný reťazec produktov obranného priemyslu. Novými pravidlami by sa takisto mohli vytvárať príležitosti pre MSP z tohto sektora na vstup do dodávateľského reťazca v iných členských štátoch. Posilnila by sa obranná priemyselná a technologická základňa v EÚ. Smernica prispeje aj k zníženiu administratívnej záťaže hospodárskych subjektov a orgánov verejnej správy členských štátov. Efektívnosť vývozných kontrol v EÚ by sa zvýšila, keďže kontrolné orgány členských štátov by mohli zdroje sústrediť na najcitlivejšie transfery a zachovávať tak vysokú úroveň bezpečnosti. Smernicou sa okrem toho zvýšia záruky v súvislosti s rizikom nedovolených transferov tým, že sa umožní vysledovateľnosť spätného vývozu aj podávanie správ o ňom a posilní sa vzájomná dôvera vo vzťahu k tretím krajinám s rovnakým zmýšľaním.

Smernica, ktorú mali členské štáty transponovať najneskôr do 30. júna 2011, by sa mala uplatňovať od 30. júna 2012. V článku 14 smernice sa ustanovuje výbor zložený zo zástupcov členských štátov, ktorý zohráva úlohu pri zmenách a doplneniach nepodstatných prvkov smernice (napríklad jeho prílohy). Výbor takisto pomáha Komisii pri jej podpore poskytovanej členským štátom v procese transpozície a vykonávania smernice.

Touto správou sa vykonáva článok 17 ods. 1 smernice, v ktorom sa od Komisie vyžaduje, aby predložila správu o jej transpozícii členskými štátmi. Táto správa bola vypracovaná na základe vnútroštátnych právnych predpisov oznámených Komisii, ktorými sa smernica

[1] V texte smernice sa uvádza „transfer... v rámci Spoločenstva“. Po prijatí Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa (pojem) Spoločenstvo nahrádza (pojmom) Únia.

transponuje a ktorých úplný zoznam sa nachádza v prílohe, a poskytuje aj prvé informácie o výzvach, ktoré skrýva budúcnosť.

2. TRANSPOZÍCIA ČLENSKÝMI ŠTÁTMI

Aj keď sa v smernici uvádza dlhšia lehota na transpozíciu ako dva roky po jej uverejnení v Úradnom vestníku EÚ, zdá sa, že včasná transpozícia bola pre viaceré členské štáty problematická.

Komisii boli doručené úradné oznámenia o vnútroštátnych právnych predpisoch, ktorými sa smernica transponuje, od väčšiny (20) členských štátov (podrobnosti v prílohe). Ostatné členské štáty informovali Komisiu, že sú v pokročilom štádiu príslušného postupu.

Komisia začala konanie vo veci porušenia pre nesplnenie oznamovacej povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ proti členským štátom, ktoré neoznámili vnútroštátne právne predpisy transponujúce smernicu. Transpozíciu doteraz ešte neoznámilo sedem členských štátov. Jeden členský štát poskytol v tejto súvislosti čiastočné informácie.

3. ROZSAH PÔSOBNOSTI SMERNICE: VÝROBKY OBRANNÉHO PRIEMYSLU

Smernica sa uplatňuje na výrobky obranného priemyslu stanovené v jej prílohe, ktorá sa už menila a dopĺňala dvakrát, a to smernicou Komisie 2010/80/EÚ z 22. novembra 2010[2] a smernicou Komisie 2012/10/EÚ z 22. marca 2012[3].

Tieto zmeny a doplnenia vyplývajú z článku 13 ods. 1 smernice, v ktorom sa uvádza, že Komisia aktualizuje zoznam výrobkov obranného priemyslu stanovený v prílohe smernice tak, aby bol v plnom súlade so Spoločným zoznamom vojenského materiálu Európskej únie.

Tento Spoločný zoznam vojenského materiálu EÚ je prijatý v súvislosti so spoločnou pozíciou Rady 2008/944/SZBP z 8. decembra 2008, ktorou sa vymedzujú spoločné pravidlá upravujúce kontrolu vývozu vojenskej technológie a materiálu[4]. V tejto spoločnej pozícii sa členským štátom ukladá povinnosť zabezpečiť, aby im ich vnútroštátne právne predpisy umožňovali kontrolu vývozu technológie a materiálu uvedených v Spoločnom zozname vojenského materiálu EÚ. Podľa spoločnej pozície slúži Spoločný zoznam vojenského materiálu EÚ ako orientačný bod pre vnútroštátne zoznamy vojenskej technológie a materiálu členských štátov, priamo ich však nenahrádza.

Rada ho každoročne aktualizuje, zvyčajne v nadväznosti na zmenu a doplnenie „zoznamu munície“ prijatého v rámci „Wassenaarského usporiadania o kontrolách vývozu konvenčných zbraní a tovaru a technológií s dvojakým použitím“[5], ktorý obsahuje 22 hlavných položiek určených na vojenské účely vrátane určitých položiek v rámci kategórií, akými sú napríklad (ale nielen) ručné a ľahké zbrane (a súvisiace strelivo), tanky a iné vojenské obrnené vozidlá,

---

2 Ú. v. EÚ L 308, 24.11.2010, s. 11.

3 Ú. v. EÚ L 85, 24.3.2012, s. 3.

4 Ú. v. EÚ L 335, 13.12.2008, s. 99.

5 Wassenaarské usporiadanie tvorí 41 krajín a jeho sekretariát sa nachádza vo Viedni. Jeho cieľom je prispieť k regionálnej a medzinárodnej bezpečnosti podporovaním transparentnosti a väčšej zodpovednosti pri transferoch konvenčných zbraní a tovaru a technológií s dvojakým použitím a predísť tým ich destabilizujúcemu hromadeniu.

bojové plavidlá (hladinové alebo podvodné), obrnené/ochranné zariadenia, lietadlá a bezpilotné vzdušné prostriedky atď.

4. ZÁSADA PREDCHÁDZAJÚCEHO POVOLENIA

4.1. Transfery výrobkov obranného priemyslu medzi členskými štátmi musia byť vopred povolené...

V smernici sa stanovuje, že transfer výrobkov obranného priemyslu medzi členskými štátmi musí byť vopred povolený (podliehať licencii) (článok 4). Transfer je vymedzený ako „akýkoľvek presun alebo pohyb výrobku obranného priemyslu od dodávateľa k prijímateľovi v inom členskom štáte“. Licencia je povolenie, ktoré dodávateľom udeľuje vnútroštátny orgán členského štátu na transfer výrobkov obranného priemyslu prijímateľovi v inom členskom štáte.

Všetky členské štáty, ktoré smernicu plne alebo čiastočne transponovali, začlenili požiadavku predchádzajúceho povolenia do svojich vnútroštátnych právnych predpisov.

4.2. ... ale výnimky sú možné

4.2.1. Transfery vládnym orgánom a ozbrojeným silám alebo od nich medzinárodnými organizáciami alebo na účely spoločných zbrojných programov

Členské štáty môžu transfery výrobkov obranného priemyslu vyňať z povinnosti predchádzajúceho povolenia, ak je dodávateľ alebo prijímateľ vládnym orgánom alebo súčasťou ozbrojených síl, alebo sú dodávky realizované Európskou úniou, NATO, Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu (MAAE) alebo inými medzivládnymi organizáciami na plnenie ich úloh. Môžu sa vyňať aj transfery, ktoré sú nevyhnutné na realizáciu spoločného zbrojného programu medzi členskými štátmi (článok 4 ods. 2).

Bulharsko, Česká republika (iba v prípade ozbrojených síl alebo spoločných programov), Nemecko (iba v prípade vládnych orgánov a ozbrojených síl), Estónsko, Grécko, Francúzsko, Litva, Maďarsko (okrem spoločných programov), Malta, Holandsko, Slovinsko, Slovensko a Švédsko využili tieto výnimky.

4.2.2. Transfery súvisiace s humanitárnou pomocou a núdzovými situáciami

Členské štáty môžu okrem toho vyňať transfery výrobkov obranného priemyslu z povinnosti predchádzajúceho povolenia, keď ide o transfery súvisiace s humanitárnou pomocou v prípade katastrofy alebo ako dar v núdzi.

Bulharsko, Estónsko, Grécko, Španielsko, Francúzsko, Litva, Maďarsko, Malta, Rakúsko, Slovinsko, Slovensko a Švédsko využili túto výnimku.

4.2.3. Transfery na účely opravy, údržby, výstavy alebo predvedenia

Keďže cieľom smernice je podstatne znížiť administratívne zaťaženie orgánov udeľujúcich licencie a obranného priemyslu v rámci EÚ, členské štáty môžu vyňať aj transfery výrobkov obranného priemyslu, ktoré sú potrebné na opravu, údržbu, výstavu alebo predvedenie, alebo po nich.

Bulharsko, Estónsko, Grécko, Francúzsko, Malta, Rakúsko, Slovinsko, Slovensko a Švédsko využili túto výnimku.

4.2.4. Dodatočné výnimky

V smernici sa Komisii povoľuje, aby na žiadosť členského štátu alebo z vlastného podnetu zahrnula ďalšie výnimky v prípadoch, keď sa transfer uskutočňuje za takých podmienok, že sa neohrozí verejný poriadok alebo verejná bezpečnosť, keď sa povinnosť predchádzajúceho povolenia stala po prijatí tejto smernice nezlučiteľnou s medzinárodnými záväzkami členských štátov alebo keď je transfer potrebný na medzivládnu spoluprácu.

Komisia doteraz takúto žiadosť nedostala, ani neidentifikovala konkrétnu potrebu dodatočných výnimiek.

4.3. Licencie na presun a vstup výrobkov obranného priemyslu, ktoré vstupujú na územie členského štátu alebo cezeň prechádzajú

Jednou z noviniek smernice je zrušenie licencií na „presun“ a „vstup“, t. j. na prepravu výrobkov obranného priemyslu cez jeden členský štát alebo viacero členských štátov, ktoré nie sú členskými štátmi, z ktorých výrobky pochádzajú, ani členskými štátmi, do ktorých smerujú, bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie ustanovení nevyhnutných z dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti, ku ktorým napríklad patrí bezpečnosť dopravy. Znamená to, že všeobecné, globálne alebo individuálne licencie (podrobnosti pozri ďalej v bode 5), ktoré vydal členský štát pôvodu, by mali stačiť na transfery výrobkov obranného priemyslu vnútri EÚ.

Vo všetkých členských štátoch, ktoré smernicu transponovali, sa okrem výnimiek stanovených v smernici nebudú licencie na presun a vstup vyžadovať. Nemecko bude napríklad vyžadovať všeobecnú licenciu na vstup a presun iba pri vojenských zbraniach. Holandsko vytvorí systém predchádzajúceho oznamovania. Maďarsko bude vyžadovať licencie na presun iba v prípade určitých kategórií výrobkov a zachová licencie na vstup.

Očakáva sa, že týmto obmedzením licencií a s tým súvisiacich administratívnych postupov sa značne zjednoduší transfer výrobkov obranného priemyslu vnútri EÚ, znížia administratívne požiadavky kladené na spoločnosti a zlepší sa bezpečnosť dodávok členských štátov.

4.4. Súčasti

Súčastiam výrobkov obranného priemyslu je v smernici venovaný osobitný priestor. Mnoho transakcií medzi podnikmi obranného priemyslu v EÚ sa týka súčastí, ktoré sú predmetom transferu od dodávateľa (často MSP) k integrátorovi začleňujúcemu prijatú súčasť do väčšieho subsystému (napr. sonaru) alebo do väčšieho systému (napr. do ponorky). Integrujúce spoločnosti zvyčajne vyrábajú veľké zbraňové systémy so začlenenými súčasťami pochádzajúcimi od dodávateľa, ktorý sa môže nachádzať v inom členskom štáte (napr. konektory, ktoré sa majú začleniť do lietadla).

Aj keď súčasti nie sú v smernici formálne vymedzené, v článku 4 ods. 7 sa vyžaduje, aby členské štáty určili podmienky transferových licencií pre súčasti na základe posúdenia citlivosti transferu, okrem iného podľa povahy súčastí v súvislosti s výrobkami, ktorých súčasťou majú byť, a vo vzťahu k akémukoľvek konečnému použitiu hotových výrobkov,

ktoré by mohlo vyvolať obavy, ako aj podľa významu súčastí vo vzťahu k výrobkom, ktorých súčasťou majú byť.

Okrem prípadu, keď sa členské štáty domnievajú, že transfer súčastí je citlivá záležitosť, sa členské štáty musia zdržať uloženia akýchkoľvek vývozných obmedzení na súčasti, ak prijímateľ poskytne vyhlásenie o použití, kde uvedie, že súčasti, ktoré sú predmetom uvedenej transferovej licencie, sú začlenené alebo sa začlenia do jeho vlastných výrobkov, a preto ako také nemôžu byť neskôr predmetom transferu alebo vývozu, ak nie sú určené na údržbu alebo opravu (článok 4 ods. 8).

Členské štáty, ktoré smernicu plne transponovali, zohľadnili tieto ustanovenia v prijatých vnútroštátnych opatreniach.

5. VŠEOBECNÉ, GLOBÁLNE A INDIVIDUÁLNE TRANSFEROVÉ LICENCIE

5.1. Tri typy transferových licencií

Pred prijatím smernice bolo udeľovanie individuálnych licencii najbežnejším administratívnym nástrojom vo väčšine členských štátov. Pred každým transferom sa vyžadovalo predchádzajúce povolenie so súvisiacimi postupmi a nákladmi. Smernicou sa preto zavádzajú dve nové kategórie licencií, všeobecná a globálna licencia, ktorými sa zjednodušia postupy súvisiace s transfermi. Vďaka týmto novým typom licencií bude mať európsky obranný priemysel pri každom zaobstaraní materiálu v inom členskom štáte prospech z efektívneho, plynulého a spoľahlivého dodávateľského reťazca.

Všetky členské štáty, ktoré smernicu transponovali, začlenili do svojich právnych predpisov spolu so súvisiacimi podmienkami stanovenými v smernici tri typy licencií: všeobecné, globálne a individuálne.

5.2. Všeobecné transferové licencie

5.2.1. Dodávatelia, ktorí budú mať prospech zo všeobecných transferových licencií

Všeobecnými transferovými licenciami sa dodávateľom so sídlom v členskom štáte povoľuje, aby uskutočňovali transfery výrobkov obranného priemyslu, ktoré sú špecifikované v licencii, pre kategórie prijímateľov so sídlom v inom členskom štáte (článok 5). Dodávatelia musia buď spĺňať podmienky tvoriace súčasť všeobecnej licencie, alebo požiadať o globálnu alebo individuálnu licenciu.

Všeobecná transferová licencia sa vydáva a nevyžaduje sa individuálna žiadosť o transfer. Umožňuje dodávateľom, ktorí spĺňajú tieto podmienky, aby uskutočnili transfer výrobkov v uvedenom štádiu bez ďalších formalít. Členské štáty budú transfery kontrolovať ex post.

Tento typ licencie dodávateľom podstatne zjednoduší postupy pri menej citlivých transferoch. Členským štátom to umožní zamerať úsilie v oblasti kontroly na citlivejšie transfery, keďže sa nebude pri všetkých transakciách vyžadovať analýza jednotlivých prípadov.

5.2.2. Kategórie prijímateľov prijímajúcich výrobky obranného priemyslu na základe všeobecnej transferovej licencie

Vo všeobecných transferových licenciách by sa mali určiť kategórie prijímateľov so sídlom v inom členskom štáte. Tieto kategórie prijímateľov zahŕňajú „certifikované podniky“, ozbrojené sily členského štátu alebo obstarávateľa v oblasti obrany nakupujúceho na výhradné použitie ozbrojenými silami členského štátu. Všeobecné transferové licencie sa používajú aj v prípade, keď sa transfer realizuje na účely predvádzania, hodnotenia a výstav alebo na účely údržby a opravy, ak je prijímateľ pôvodným dodávateľom výrobkov obranného priemyslu (článok 5 ods. 2).

Smernica však členským štátom poskytuje priestor na rozšírenie týchto kategórií prijímateľov alebo na doplnenie transferov realizovaných na iné účely.

Všeobecné licencie budú pre uvedené kategórie k dispozícii vo všetkých členských štátoch, ktoré smernicu plne transponovali. Slovinsko bude mať v tejto súvislosti všeobecné licencie iba pre ozbrojené sily a certifikovaných prijímateľov, kým v iných prípadoch sa udelí výnimka; Španielsko bude mať takisto všeobecné licencie pre transfery v súvislosti s operáciami NATO a NAMSA; Bulharsko, Grécko, Cyprus a Malta plánujú všeobecné licencie pre programy spolupráce stanovené v článku 5 ods. 3.

5.2.3. Typy výrobkov obranného priemyslu, ktorých transfer sa môže uskutočniť na základe všeobecnej transferovej licencie

Členské štáty sú oprávnené určiť pre dané výrobky obranného priemyslu alebo dané kategórie výrobkov obranného priemyslu typ transferovej licencie (článok 4 ods. 5).

Viacero členských štátov, ako napríklad Estónsko, Španielsko, Francúzsko, Cyprus, Holandsko a Portugalsko, už Komisii oznámilo svoj zoznam všeobecných licencií. Od členských štátov sa aj tak očakáva, že vydajú zoznamy obsahujúce výrobky a iné podmienky svojich všeobecných licencií najneskôr 30. júna 2012, t. j. do uplynutia lehoty na vykonanie smernice.

5.2.4. Registrácia pred prvým použitím všeobecnej transferovej licencie

Členské štáty môžu stanoviť podmienky registrácie pred prvým použitím všeobecnej transferovej licencie (článok 5 ods. 4). Napríklad Bulharsko, Česká republika, Španielsko, Francúzsko, Grécko, Rakúsko, Malta, Holandsko, Portugalsko a Slovinsko zaviedli túto požiadavku do právnych predpisov.

Dodávatelia musia okrem toho v primeranej lehote informovať príslušné orgány členského štátu, z územia ktorého chcú transferovať výrobky obranného priemyslu, o svojom zámere použiť všeobecnú transferovú licenciu po prvý raz (článok 8 ods. 2). Viacero členských štátov, napríklad Grécko, Francúzsko, Cyprus, Lotyšsko, Rakúsko, Slovensko, Slovinsko a Švédsko, budú takúto registráciu vyžadovať.

Členské štáty môžu určiť dodatočné informácie, ktoré možno vyžadovať pri výrobkoch obranného priemyslu transferovaných na základe všeobecnej transferovej licencie. Toto ustanovenie môže pomôcť členským štátom pri určovaní dodávateľov, ktorí skutočne používajú všeobecné licencie, takže príslušné orgány by v prípade potreby mohli overiť záznamy dodávateľa.

5.3. Globálne transferové licencie

Globálna transferová licencia je predchádzajúce povolenie udelené individuálnemu dodávateľovi na jeho žiadosť vnútroštátnym orgánom členského štátu na transfer výrobkov špecifikovaným prijímateľom bez obmedzenia množstva na obdobie 3 rokov, ktoré sa môže predĺžiť (článok 6). Jej potenciál na zjednodušenie spočíva v tom, že globálne transferové licencie sa nevzťahujú na jednu zásielku, ale môžu byť použité počas dlhšieho obdobia pri viacerých transferoch. Môžu byť užitočné najmä v prípade bežných zásielok stálym zákazníkom alebo malým a stredným podnikom s obmedzeným katalógom.

Zo skúseností určitých členských štátov vyplýva, že existuje značný potenciál na zjednodušenie globálnych licencií. Keď napríklad Francúzsko v roku 2002 zaviedlo možnosť globálnych licencií na základe katalógu zúčastnených spoločností (so špecifickejším zameraním na malé a stredné podniky), prvých 35 vydaných licencií nahradilo 1 250 individuálnych licencií, čo znamenalo značné obmedzenie byrokracie.

Ako sa vyžaduje v smernici, globálne transferové licencie budú k dispozícii vo všetkých členských štátoch, ktoré smernicu transponovali. Komisii neboli poskytnuté žiadne informácie o tom, na ktoré kategórie výrobkov sa budú globálne licencie vzťahovať.

5.4. Individuálne transferové licencie

Pri individuálnych transferových licenciách ide o povolenie udelené individuálnemu dodávateľovi vnútroštátnym orgánom členského štátu na jeden transfer a konkrétne množstvo výrobkov. Mali by sa použiť iba v prípadoch stanovených v článku 7: ak ide o obmedzenie len na jeden transfer, ak je to potrebné na ochranu základných bezpečnostných záujmov členského štátu alebo z dôvodu verejného poriadku, alebo ak je to potrebné na plnenie medzinárodných záväzkov a povinností členských štátov. Individuálne transferové licencie sa môžu použiť aj vtedy, keď má členský štát vážne dôvody domnievať sa, že dodávateľ nedokáže splniť podmienky globálnych alebo všeobecných transferových licencií.

Kritériá umožňujúce udelenie individuálnych transferových licencií sú preto reštriktívne. Individuálne transferové licencie by sa mali ďalej udeľovať v obmedzenom počte prípadov. Očakáva sa, že v budúcnosti sa väčšina transferov vnútri EÚ bude môcť uskutočňovať na základe všeobecných a globálnych licencií, kým udeľovanie individuálnych licencií sa zachová len pri najcitlivejších položkách.

Komisii neboli poskytnuté žiadne informácie o tom, na ktoré kategórie výrobkov sa budú individuálne licencie vzťahovať.

5.5. Informácie, ktoré majú poskytnúť dodávatelia

Dodávatelia poskytujú prijímateľom a orgánom informácie a vedú príslušné záznamy o transferoch, aby sa uľahčila primeraná kontrola.

Všetky členské štáty, ktoré smernicu plne transponovali, zahrnuli do svojich vnútroštátnych právnych predpisov ustanovenia týkajúce sa informácií, podávania správ a vedenia záznamov. Vyžaduje sa napríklad, aby dodávatelia príslušným orgánom poskytovali informácie v Španielsku a Holandsku každých 6 mesiacov a v Maďarsku každé tri mesiace. Pokiaľ ide o vedenie záznamov, obdobie sa pohybuje v rozpätí od 3 rokov vo Švédsku, 7 rokov v Írsku a na Cypre až do 10 rokov v Bulharsku a vo Francúzsku.

5.6. Orgány udeľujúce licencie

Úloha udeľovať licencie je v jednotlivých členských štátoch zverená rôznym inštitúciám, čiže nielen ministerstvám obrany, ako napríklad v Portugalsku alebo vo Francúzsku, ale aj iným inštitúciám, medzi ktoré napríklad patrí obchodný licenčný úrad v Maďarsku, ministerstvo hospodárstva v Holandsku alebo agentúra pre nešírenie a kontroly vývozu vo Švédsku.

6. CERTIFIKÁCIA PRIJÍMAJÚCICH PODNIKOV

6.1. Cieľ certifikácie

Certifikácia je jedným z kľúčových prvkov smernice a zavádza sa ňou nový prístup v systéme kontroly transferov v oblasti obrany. Cieľom certifikácie prijímateľov je stanoviť ich hodnovernosť v súvislosti s prijímaním výrobkov obranného priemyslu na základe všeobecnej transferovej licencie vydanej v inom členskom štáte. Ide o opatrenie na upevnenie dôvery a nástroj na posilnenie kontrol ex-post. Zníži riziko nedovolených transferov a zlepší vysledovateľnosť výrobkov obranného priemyslu, ktorých transfer sa uskutočňuje na základe všeobecnej transferovej licencie.

6.2. Certifikačné kritériá

V smernici sa stanovujú spoločné certifikačné kritériá v celej EÚ (článok 9 ods. 2). Cieľom certifikácie je poskytnúť členským štátom a dodávateľom „záruky“, pokiaľ ide o skúsenosti prijímajúceho podniku v oblasti obranných činností, jeho doterajšie plnenie príslušných právnych požiadaviek (najmä v oblasti spätného vývozu) a spoľahlivosť a kvalitu jeho programov a štruktúry internej kontroly. Certifikáciou sa najmä potvrdzuje, že na ochranu tovaru, okrem iného nehmotného (technológie, know-how, softvér atď.), sú zavedené primerané opatrenia na predchádzanie rizikám.

Tieto ustanovenia si vyžadujú nový právny a inštitucionálny rámec v členských štátoch. S cieľom uľahčiť transpozíciu smernice prijala Komisia odporúčanie 2011/24/EÚ z 11. januára 2011 o certifikácii podnikov pôsobiacich v oblasti obrany podľa článku 9 smernice 2009/43/ES[6], ktoré obsahuje usmernenia týkajúce sa certifikačných kritérií. Jeho hlavným cieľom je zabezpečiť konvergentný spôsob výkladu a uplatňovania certifikačných kritérií, aby bolo okrem iného možné rýchlejšie si vzájomne uznávať certifikáty. V odporúčaní sa členské štáty vyzývajú, aby ho uviedli do účinnosti najneskôr do 30. júna 2012.

6.3. Transpozícia kľúčových prvkov certifikácie

Podľa oznámených vnútroštátnych opatrení transpozície sa v členských štátoch, ktoré smernicu plne transponovali, zaviedli prvky potrebné na certifikovanie prijímateľov pôsobiacich v oblasti obrany. Uvedené členské štáty vymenovali príslušné orgány v súlade s článkom 9 ods. 1 a stanovili kritériá hodnovernosti podľa článku 9 ods. 2. Vo vnútroštátnych právnych predpisoch sa vo všeobecnosti stanovuje uznávanie certifikátov vydaných inými členskými štátmi (článok 9 ods. 6). Členské štáty, ktoré smernicu plne transponovali, okrem toho zaviedli mechanizmy potrebné na monitorovanie splňania certifikačných kritérií

[6] Ú. v. EÚ L 11, 15.1.2011, s. 62.

a uplatňovanie nevyhnutých nápravných opatrení v súlade s článkom 9 ods. 5 a článkom 9 ods. 7.

6.4. Zverejnenie informácií o certifikovaných prijímateľoch

Členské štáty musia vydať a pravidelne aktualizovať zoznam certifikovaných prijímateľov a informovať Komisiu, Európsky parlament a ostatné členské štáty. V smernici sa takisto stanovuje, že Komisia by na svojej internetovej stránke mala zverejniť centrálny register prijímateľov certifikovaných členskými štátmi (článok 9 ods. 8).

Komisia vytvorila na tento účel databázu CERTIDER. Tento systém vznikol v spolupráci s pracovnou skupinou zloženou zo zástupcov členských štátov na to určenou. Preskúšanie a validáciu systému vykonali zástupcovia členských štátov, ktorí budú do systému vkladať informácie o certifikovaných prijímajúcich podnikoch. CERTIDER je k dispozícii na tejto adrese: *http://www.ec.europa.eu/enterprise/sectors/defence/certider/*.

6.5. Certifikačné orgány

Členské štáty stanovujú príslušné orgány na certifikáciu prijímateľov so sídlom na ich území, ktorí prijímajú výrobky obranného priemyslu na základe všeobecných transferových licencií vydaných inými členskými štátmi.

Táto úloha bola v jednotlivých členských štátoch zverená rôznym inštitúciám, čiže nielen ministerstvám obrany, ako napríklad v Grécku, vo Francúzsku, v Slovinsku a v Portugalsku, ale aj ministerstvám priemyslu v Českej republike a v Španielsku a ministerstvám hospodárstva v Rakúsku, Holandsku, na Slovensku a v Litve.

6.6. Ochranné opatrenia

Smernicou sa poskytuje možnosť dočasne pozastaviť všeobecnú licenciu vo vzťahu k certifikovanému prijímateľovi v inom členskom štáte v určitých špecifických prípadoch a za určitých podmienok (článok 15). Stanovuje sa v nej aj mechanizmus na informovanie ostatných členských štátov a Komisie.

Viaceré členské štáty, ako napríklad Bulharsko, Írsko, Grécko, Španielsko, Cyprus, Malta, Rakúsko, Slovinsko, Slovensko a Švédsko, sa rozhodli začleniť tieto ustanovenia do svojich vnútroštátnych právnych predpisov.

7. VÝVOZ PO TRANSFERI

Vývoz výrobkov obranného priemyslu upravujú ustanovenia spoločnej pozície Rady 2008/944/SZBP. V smernici sa výslovne stanovuje, že nemá vplyv na právomoc členských štátov rozhodovať v oblasti vývoznej politiky výrobkov obranného priemyslu (článok 1 ods. 2).

Transferové licencie však môžu obsahovať špecifické obmedzenia týkajúce sa vývozu do tretích krajín. V tejto súvislosti sa v článku 4 ods. 6 od členských štátov vyžaduje, aby stanovili všetky podmienky transferových licencií vrátane akýchkoľvek obmedzení na vývoz výrobkov obranného priemyslu právnickým alebo fyzickým osobám v tretích krajinách, so zreteľom okrem iného na nebezpečenstvo pre dodržiavanie ľudských práv a zachovanie mieru, bezpečnosti a stability, ktoré vznikne transferom.

Členské štáty musia zabezpečiť, aby prijímatelia výrobkov obranného priemyslu pri žiadosti o vývoznú licenciu urobili v prípade, keď sa na takéto výrobky vzťahujú vývozné obmedzenia, vyhlásenie pre svoje príslušné orgány, že rešpektovali podmienky týchto obmedzení, vrátane toho, že prípadne získali požadovaný súhlas členských štátov pôvodu (článok 10). Členské štáty, ktoré smernicu plne transponovali, začlenili tieto ustanovenia do svojich vnútroštátnych právnych predpisov.

Členské štáty musia zabezpečiť, aby vývozca po splnení formalít na vývoz predložil na colnom úrade dôkaz o tom, že získal všetky potrebné vývozné licencie (článok 11 ods. 1). Vyžadované colné postupy sú zavedené vo všetkých členských štátoch, ktoré transponovali smernicu.

Viaceré členské štáty, ako napríklad Bulharsko, Írsko, Grécko, Cyprus, Maďarsko, Portugalsko alebo Slovinsko, využili možnosť článku 11 ods. 2 pozastaviť proces vývozu zo svojho územia na obdobie najviac 30 dní.

Členské štáty, ktoré stanovujú, že colné formality na vývoz výrobkov obranného priemyslu je možné vybaviť len na vybraných colných úradoch, by mali Komisiu informovať o príslušných colných úradoch (článok 11 ods. 4). Komisia musí túto informáciu uverejniť v sérii C Úradného vestníka Európskej únie. Doteraz využilo vo svojich právnych predpisoch túto možnosť iba Bulharsko, Grécko a Švédsko.

8. SANKCIE

Na záver, členské štáty majú mať zavedené pravidlá týkajúce sa sankcií uplatňovaných v prípade porušenia ustanovení vyplývajúcich z vykonávania smernice (článok 16). Účinné, primerané a odrádzajúce sankcie sú cennými opatreniami potrebnými na postupné budovanie vzájomnej dôvery medzi členskými krajinami, ale mali by byť zároveň dostatočné na zabezpečenie presadzovania ustanovení smernice, najmä pokiaľ ide o dodržiavanie spoločných kritérií na certifikáciu a obmedzení ďalšieho použitia výrobkov obranného priemyslu po transfere.

Všetky členské štáty, ktoré smernicu transponovali, zahrnuli ustanovenia o sankciách do vnútroštátnych právnych predpisov. Pri sankciách ide buď o administratívne pokuty (v Maďarsku a Českej republike) alebo o administratívne pokuty spolu s trestom odňatia slobody (Írsko, Malta a Švédsko).

9. VÝZVY V OBLASTI TRANSPOZÍCIE

Ako už bolo uvedené, naďalej sa bude čeliť výzvam pri dokončovaní transpozície vo všetkých členských štátoch a predovšetkým pri zabezpečení riadneho vykonávania smernice. Výsledkom bude zjednodušenie pravidiel a postupov týkajúcich sa transferu výrobkov obranného priemyslu v rámci EÚ a následne zabezpečenie správneho fungovania vnútorného trhu v sektore obrany.

Pokiaľ ide o prílohu k smernici, aj keď by mala byť vždy identická so Spoločným zoznamom vojenského materiálu EÚ, z praxe vyplýva, že postup na zmenu a doplnenie prílohy trvá najmenej sedem mesiacov. Líši sa preto od Spoločného zoznamu vojenského materiálu EÚ počas najmenej siedmich mesiacov v roku. Členské štáty musia okrem toho transponovať smernicu Komisie, ktorou sa mení a dopĺňa príloha, čo si vyžaduje vnútroštátny legislatívny

alebo administratívny postup. Dá sa preto predpokladať, že vnútroštátne právne predpisy transponujúce prílohu nebudú s práve uplatňovaným Spoločným zoznamom vojenského materiálu EÚ nikdy identické, iba ak by členské štáty transponovali Spoločný zoznam vojenského materiálu EÚ bez čakania na zmenu a doplnenie prílohy. Tieto rozdiely vedú k právnym a administratívnym odlišnostiam na úrovni vnútroštátnych orgánov a podnikov obranného priemyslu v rámci EÚ a pôsobia proti zámeru zákonodarcu zaistiť presnú zhodu prílohy k smernici so Spoločným zoznamom vojenského materiálu EÚ.

Komisia sa domnieva, že postup na uvedenie prílohy k smernici do súladu so Spoločným zoznamom vojenského materiálu EÚ treba zjednodušiť. Túto otázku bude Komisia ďalej analyzovať v spolupráci s Radou a Európskym parlamentom.

10. ZÁVER

Smernica 2009/43/ES sa vzťahuje na oblasť v rámci vnútorného trhu, v ktorej doteraz členské štáty vzhľadom na jej dosah na bezpečnosť často uplatňovali výnimky. Smernica prispeje k posilneniu vnútorného trhu, znižovaniu administratívnej záťaže, zlepšeniu obrannej priemyselnej základne v EÚ a k prehĺbeniu integrácie a zvyšovaniu bezpečnosti dodávok. Zlepší sa ňou aj efektívnosť kontroly vývozu, pričom sa zohľadnia ciele členských štátov v oblasti bezpečnosti.

Transpozícia smernice vo väčšine členských štátov je významným pokročením v oblasti integrácie vnútorného obranného trhu. Ukázalo, sa, že včasná transpozícia je pre členské štáty problematická. Úroveň transpozície naznačuje napriek tomu dobré začlenenie kľúčových prvkov smernice do vnútroštátneho práva, konkrétne ide o zjednodušený systém udeľovania licencií koherentný v celej EÚ, Spoločný zoznam vojenského materiálu, ktorým sa nahrádzajú rôzne predchádzajúce zoznamy streliva stanovené na vnútroštátnej úrovni, a certifikáciu spoločností pôsobiacich v obrannom priemysle, čo vedie k väčšej vzájomnej dôvere a spoločnému uznávaniu hodnovernosti týchto spoločností.

Komisia bude pozorne monitorovať transpozíciu a vykonávanie smernice s podporou výboru, aby sa členským štátom poskytovala pomoc počas celého procesu a včas sa zistili ich potreby. Komisia preskúma vykonávanie a podá o ňom Európskemu parlamentu a Rade správu do 30. júna 2016[7].

[7] V súlade s článkom 17 ods. 2.

Príloha

Zoznam vnútroštátnych transpozičných opatrení[8]

Členský štát	Vnútroštátne transpozičné opatrenie oznámené Komisii	Najnovší stav transpozície oznámený Komisii
Belgicko	-	V regióne Brusel-hlavné mesto sa mali právne predpisy zaslať parlamentu v apríli 2012. V regióne Flámsko sa legislatívny postup ukončil 6. júna 2012. V regióne Valónsko sa mali právne predpisy zaslať parlamentu v apríli 2012.
Bulharsko	Dekrét č. 56 o zákone týkajúcom sa vývozných kontrol výrobkov obranného priemyslu a položiek s dvojakým použitím z 25. marca 2011	Úplná
Česká republika	Zákon z 20. júla 2011, ktorým sa mení zákon č. 38/1994 Sb., o zahraničnom obchode s vojenským materiálom a o doplnení zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon), v znení neskorších predpisov, a zákona č. 140/1961 Sb., trestný zákon, v znení neskorších predpisov, v znení neskorších predpisov	Úplná
Dánsko	Zákon č. 413 z 9. mája 2011, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o zbraniach a výbušninách a zákon o vojenskom materiáli	Čiastočná
Nemecko	Zákon z 27. júla 2011, ktorým sa transponuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/43/ES zo 6. mája 2009 o zjednodušení podmienok transferov výrobkov obranného priemyslu v rámci Spoločenstva	Úplná

[8] Vnútroštátne vykonávacie opatrenia oznámené členskými štátmi možno nájsť na adrese: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:72009L0043:SK:NOT

Estónsko	Zákon o strategickom tovare z 12. júla 2011	Úplná
Írsko	Zákonný predpis č. 346 z roku 2011, nariadenie Európskych spoločenstiev (transfery výrobkov obranného priemyslu) z roku 2011	Úplná
Grécko	Zákon č. 4028 z 11. novembra 2011 so zmenami a doplneniami ustanovení zákona 2168/1993 na úpravu záležitostí týkajúcich sa zbraní, streliva, výbušných látok a výbušných zariadení a iných ustanovení	Úplná
Španielsko	Kráľovský dekrét 844/2011 zo 17. júna o zmene kráľovského dekrétu 2061/2008 z 12. decembra, ktorým sa schvaľuje nariadenie o kontrole zahraničného obchodu s materiálom obranného priemyslu, iným materiálom a s položkami a technológiami s dvojakým použitím.	Úplná
Francúzsko	Zákon č. 2011-702 z 22. júna 2011 týkajúci sa kontroly dovozu a vývozu výrobkov obranného priemyslu, zjednodušenia transferov súvisiacich s obranným priemyslom v EÚ a trhov v oblasti obrany a bezpečnosti Dekrét č. 2011-1467 z 9. novembra 2011 o dovoze a vývoze mimo EÚ a o transferoch výrobkov obranného priemyslu vnútri EÚ Sekundárne právne predpisy, ktorými sa vydávajú všeobecné licencie	Úplná
Taliansko	-	Legislatívny postup bol ukončený 30. mája 2012, ale vnútroštátne opatrenia neboli oznámené.
Cyprus	Nariadenia z roku 2011 o kontrolovanom tovare (transfery	Úplná

	výrobkov obranného priemyslu v rámci Spoločenstva).	
Lotyšsko	Zmeny a doplnenia nariadenia Kabinetu č. 657 z 20. júla 2010 o postupoch na vydanie alebo odmietnutie vydania licencií na strategický tovar a iných dokumentov týkajúcich sa obehu strategického tovaru z 28. júna 2011	Úplná
Litva	Zákon Litovskej republiky z 11. októbra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Litovskej republiky o kontrole strategického tovaru č. XI-1616 (Úradný vestník, 2011, č. 128-6052). Trestný zákonník Litovskej republiky č. VIII-1968 (Úradný vestník, 2000, č. 89-2741) Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa trestný zákonník Litovskej republiky č. IX-1495 (Úradný vestník 2003, č. 38-1733) Zákon č. IX-2511, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o priestupkoch (Úradný vestník, 2004, č. 166-6060) (ďalej len „litovský zákon o priestupkoch“) Vyhláška litovského ministra národnej obrany č. V-766 zo 7. júla 2011, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška č. V-1216 z 29. decembra 2009 o schválení Spoločného zoznamu vojenského materiálu (Úradný vestník, 2011, č. 92-4400) Vyhláška č. 1b-393 generálneho riaditeľa Litovského colného orgánu z 11. júna 2010, ktorým sa mení a dopĺňa vyhláška č. 1B-351 z 25. júna 2009 o schválení zaradenia colných úradov (Úradný vestník, 2010, č. 70-3528)	Úplná

Luxembursko		Prijatie vnútroštátnych opatrení parlamentom bolo plánované na 13. júna 2012
Maďarsko	Vládny dekrét č. 160/2011 z 18. augusta 2011 o povolení na vývoz, dovoz, transfer a tranzit vojenského materiálu a služieb a o certifikácii podnikov	Úplná
Malta	Zákon z 8. novembra 2011 o dodávkach a službách	Úplná
Holandsko	Dekrét z 30. septembra 2011 o zmene a doplnení dekrétu o strategickom materiáli Vykonávacie nariadenie z 8. novembra 2011 o strategickom materiáli Zákon z 22. júna 1950 o stíhaní hospodárskych trestných činov a rozhodovaní o nich v súdnom konaní Nariadenia štátneho tajomníka pre hospodárske záležitosti, poľnohospodárstvo a inovácie z 28. októbra 2011, ktorými sa vydávajú všeobecné licencie	Úplná
Rakúsko	Zákon o zahraničnom obchode 2011 z 28. apríla 2011	Úplná
Poľsko	-	Stav k marcu 2012: legislatívny postup prebieha.
Portugalsko	Zákon 37/2011 z 22. júna 2011	Úplná
Rumunsko	-	Neoznámená
Slovinsko	Nariadenie z 20. júla 2011 o súhlasoch na výrobu a obchodných povoleniach, pokiaľ ide o vojenské zbrane a vojenský materiál, a o predbežných povoleniach na dovoz, vývoz, tranzit a transfer výrobkov	Úplná

	obranného priemyslu	
Slovensko	Zákon z 19. októbra 2011 o obchodovaní s výrobkami obranného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov	Úplná
Fínsko	-	Legislatívny postup bol ukončený 14. júna 2012, ale vnútroštátne opatrenia neboli oznámené.
Švédsko	Zákon z 9. júna 2011, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o vojenskom materiáli (1992: 1300) Colné nariadenia a usmernenia (TFS 1997:35) týkajúce sa munície Nariadenie SFS 2011: 850 , ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie 1992:1303 o vojenskom materiáli	Úplná
Spojené kráľovstvo	Vyhláška o kontrole vývozu 2008	Existujúce právne predpisy Spojeného kráľovstva sú čiastočne v súlade so smernicou.